

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ЗДОБУТКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

EUROPEAN UNION: ACHIEVEMENTS, PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Палінчак М.М.,

*доктор політичних наук, професор,
декан факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Андріїв Б.Є.,

мер міста Ужгорода

Європейський Союз – одне з найбільших об'єднань високорозвинених країн Європи, мета якого – зміцнення внутрішньої економіки, стабілізація політичної ситуації, високі соціальні стандарти, тоді як зовнішня політика направлена на зміцнення зв'язків між країнами Союзу та з іншими країнами. У статті проаналізовано економічний розвиток ЄС, показники ВВП та ВВП на душу населення. Досліджено найбільших економічних та торгівельних партнерів. Описано стан співробітництва між ЄС та Україною.

Ключові слова: економіка, торгівля, ЄС, країни-члени, ВВП, ВВП на душу населення, Україна, країна.

Европейский Союз – одно из крупнейших объединений высокоразвитых стран Европы, цель которого – укрепление внутренней экономики, стабилизация политической ситуации, высокие социальные стандарты, тогда как внешняя политика направлена на укрепление связей между странами Союза и другими странами. В статье проанализировано экономическое развитие ЕС, показатели ВВП и ВВП на душу населения. Исследованы крупнейшие экономические и торговые партнеры. Описано состояние сотрудничества между ЕС и Украиной.

Ключевые слова: экономика, торговля, ЕС, страны-члены, ВВП, ВВП на душу населения, Украина, страна.

The European Union is one of the largest associations of highly developed European countries. The purpose of which is strengthening the domestic economy, stabilizing the political situation, high social standards. While the foreign policy is directed on the strengthening of ties between the countries of association and with other countries. The economic development of the association, indicators of GDP and GDP per capita are analyzed in the article. The largest economic and trading partners are researched. The state of cooperation between the EU and Ukraine is described.

Key words: economy, trade, EU, member countries, GDP, GDP per capita, Ukraine, country.

Європейський Союз – об'єднання високорозвинених країн Європи. Внутрішня економічна політика ЄС спрямована на стабілізацію економіки, зниження торгових обмежень, укріплення євро та його подальше запровадження у країнах ЄС, енергетичну безпеку, вирівнювання життєвих стандартів громадян ЄС. Зовнішня економічна політика направлена на зміцнення торгової позиції Європи, розширення економічних зв'язків із країнами світу, створення нових можливостей економічного розвитку та співробітництва (наприклад, ТАФТА) [2]. У створенні загальної економічної політики ЄС важливою є диференціація економічних показників країн.

Економіка ЄС у 2016 р. зросла на 1,9%. Загалом зростання економіки у країнах ЄС дещо сповільнилося, проте воно вище, ніж у Сполучених Штатах Америки. Сумарний ВВП 28 країн Європейського Союзу у 2016 р. зріс на 1,9%, обсяг ВВП 19 країн, що входять у єврозону, збільшився на 1,7%, за даними Євростату. Це дещо нижче, ніж у 2015 р., коли у країнах ЄС економіка зросла на 2,2%, у євзоні – на 2,0% [3] (Табл. 1).

Що стосується ВВП на душу населення, то у країнах ЄС дуже сильна диференціація цього показника, що спричинено неоднаковим рівнем економічного розвитку країн Спільноти. Дані впливового статис-

тичного бюро ЄС – Євростат – можливо використати для приблизного порівняння рівня життя між державами-членами. Проаналізувавши їх, можемо стверджувати, що Люксембург став найбагатшою країною ЄС із розрахунку частки ВВП на душу населення. Рівень ВВП Люксембургу на душу населення на 40% перевищує середньоєвропейський.

На другому місці розташована Ірландія, за нею слідує Голландія (третє місце).

Найнижчі показники у Болгарії, чий ВВП на душу населення на 55% нижчий за середньоєвропейський показник.

У 2015 р. США зайняли перше місце серед торгівельних партнерів ЄС. На них припадає €619 млрд, або 18% від усього товарообігу. Про це йдеться у звіті Євростату.

На другому місці – Китай (€521 млрд, чи 15% від усієї торгівлі).

Швейцарія у цьому списку займає третє місце (€253 млрд, чи 8% від усієї торгівлі) [5].

Четверте місце займає Росія (€210 млрд, чи 6% від усієї торгівлі) [5].

Торгівельно-економічне співробітництво ЄС станом на 2016 р. проаналізовано в Табл. 2.

З Таблиці 2 можемо зробити висновок, що найбільшими партнерами ЄС є США, Китай, Швейца-

Темпи зростання обсягу ВВП [4]

	Відсоткова ставка порівняно з попереднім кварталом	Відсоткова зміна порівняно з аналогічною чвертю минулого року						
	2016	2016						
EA19	0.5	0.3	0.4	0.4	1.7	1.6	1.8	1.7
EU28	0.5	0.4	0.5	0.5	1.8	1.8	1.9	1.8
Країни-члени								
Бельгія	0.1	0.5	0.2	0.4	1.3	1.2	1.3	1.1
Болгарія	0.8	0.9	0.7	0.9	3.4	3.6	3.4	3.4
Чеська Республіка	0.4	0.9	0.2	0.2	3.0	2.6	1.9	1.7
Данія	0.8	0.3	0.4	:	0.8	0.4	1.2	:
Німеччина	0.7	0.5	0.1	0.4	1.9	1.8	1.7	1.8
Естонія	-0.5	0.5	0.2	:	1.5	0.6	1.3	:
Ірландія	-2.1	0.7	4.0	:	4.0	3.7	6.6	:
Греція	-0.6	0.3	0.9	-0.4	-0.8	-0.5	2.2	0.3
Іспанія	0.8	0.8	0.7	0.7	3.4	3.4	3.2	3.0
Франція	0.6	-0.1	0.2	0.4	1.2	1.1	0.9	1.1
Хорватія	0.6	0.7	1.7	:	2.3	2.0	2.7	:
Італія	0.4	0.1	0.3	0.2	1.0	0.9	1.1	1.1
Кіпр	0.4	1.1	0.8	0.5	2.8	2.8	2.9	2.8
Латвія	-0.1	0.6	0.3	0.8	1.2	0.8	0.3	1.6
Литва	0.6	0.4	0.4	1.3	2.5	2.1	2.0	2.7
Люксембург	-0.5	1.8	-0.1	:	3.5	5.1	4.8	:
Угорщина	-0.3	1.0	0.3	0.4	1.4	2.3	2.0	1.5
Мальта	0.0	0.4	1.3	:	5.2	3.5	3.3	:
Нідерланди**	0.7	0.7	0.8	0.5	1.5	1.8	2.4	2.5
Австрія	0.6	0.1	0.5	0.6	1.4	1.2	1.6	1.8
Польща	0.0	1.0	0.4	1.7	2.8	3.2	2.3	3.1
Португалія	0.2	0.3	0.8	0.6	0.9	0.9	1.6	1.9
Румунія	1.3	1.5	0.5	1.3	4.1	5.8	4.4	4.8
Словенія	0.6	0.7	1.0	:	2.1	2.2	3.0	:
Словаччина	0.6	0.8	0.7	0.8	3.6	3.5	3.1	2.9
Фінляндія	0.8	-0.3	0.3	-0.5	2.0	0.9	1.5	0.3
Швеція	0.4	0.6	0.5	:	4.2	3.6	2.8	:
Великобританія	0.3	0.6	0.6	0.6	1.8	2.0	2.2	2.2
Інші країни								
Ісландія	0.9	1.7	4.7	:	4.9	3.1	7.6	:
Норвегія	1.1	0.0	-0.5	:	1.3	1.3	-1.0	:
Швейцарія	0.3	0.6	0.0	:	1.1	1.6	1.4	:
США	0.2	0.4	0.9	0.5	1.6	1.3	1.7	1.9

: Дані недоступні.

* Сезонне коригування не включає календарне коригування для Словаччини та Ісландії.

** Відсоткова ставка порівняно з аналогічною чвертю минулого року, розрахована за скоригованими даними.

*** Євростат

рія та Росія. У першу десятку торгових партнерів ЄС увійшли також Туреччина, Японія, Норвегія, Південна Корея, Індія та Канада.

Що ж стосується економічного співробітництва ЄС та України, воно знаходиться на якісному рівні, адже станом на 2016 р. ЄС залишався одним із найбільших торгових партнерів України, за даними МЗС. За рік загальний обсяг торгівлі товарами та послугами між Україною та ЄС склав 35 923,2 млн дол. США, з яких 30 635,2 млн дол. США припало на торгівлю товарами, а 5287,5 – на торгівлю послугами [1].

Основними торговельними партнерами України в рамках ЄС були Німеччина (6554,7 млн дол. США),

Польща (5251,4 млн дол. США), Італія (3437,1 млн дол. США), Франція (2191,7 млн дол. США), Великобританія (2024,6 млн дол. США), Угорщина (2019 млн дол. США), Нідерланди (1786,3 млн дол. США), Іспанія (1574,7 млн дол. США), Чехія (1326 млн дол. США), Румунія (1162,3 млн дол. США), Австрія (1072 млн дол. США), Словаччина (1041,6 млн дол. США) та Бельгія (827,7 млн дол. США) [1].

Найбільше українських товарів та послуг експортовано до:

- Польщі (2424,3 млн дол. США);
- Італії (2048,4 млн дол. США);
- Німеччини (1903,5 млн дол. США);

Таблиця 2

Головні торгові партнери ЄС (2016 р.) [6]

Місце	Партнери	Імпорт (млн євро)	% (від загального)	Експорт (млн євро)	% (від загального)	Загальна торгівля (млн євро)	% (від загального)
	Європейський Союз	1,706,413	100%	1,745,730	100%	3,452,143	100%
1	США	246,774	14,5%	362,043	20,7%	608,817	17,6%
2	Китай	344,642	20,2%	170,136	9,7%	514,779	14,9%
3	Швейцарія	121,608	7,1%	142,432	8,2%	264,040	7,6%
4	Росія	118,661	7,0%	72,428	4,1%	191,089	5,5%
5	Туреччина	66,652	3,9%	78,030	4,5%	144,681	4,2%
6	Японія	66,383	3,9%	58,136	3,3%	124,519	3,6%
7	Норвегія	62,935	3,7%	48,371	2,8%	111,306	3,2%
8	Південна Корея	41,433	2,4%	44,518	2,6%	85,951	2,5%
9	Індія	39,265	2,3%	37,800	2,2%	77,065	2,2%
10	Канада	29,094	1,7%	35,200	2,0%	64,294	1,9%
11	Бразилія	29,334	1,7%	30,909	1,8%	60,243	1,7%
12	Об'єднані Арабські Емірати	9,201	0,5%	45,847	2,6%	55,048	1,6%
13	Мексика	19,800	1,2%	33,928	1,9%	53,728	1,6%
14	Гонконг	18,212	1,1%	34,989	2,0%	53,201	1,5%
15	Саудівська Аравія	19,010	1,1%	33,925	1,9%	52,935	1,5%
16	Сінгапур	19,436	1,1%	31,423	1,8%	50,859	1,5%
17	Південна Африка	22,853	1,3%	22,986	1,3%	45,839	1,3%
18	Тайвань	26,057	1,5%	19,631	1,1%	45,688	1,3%
19	Австралія	13,070	0,8%	32,437	1,9%	45,507	1,3%
20	В'єтнам	33,064	1,0%	9,332	0,5%	42,396	1,2%
21	Алжир	16,500	1,0%	20,908	1,2%	37,408	1,1%
22	Малайзія	22,177	1,3%	13,232	0,8%	35,409	1,0%
23	Марокко	13,809	0,8%	20,791	1,2%	34,599	1,0%
24	Ізраїль	13,197	0,8%	21,142	1,2%	34,339	1,0%
25	Таїланд	20,339	1,2%	13,595	0,8%	33,934	1,0%
26	Україна	13,080	0,8%	16,505	0,9%	29,586	0,9%
27	Єгипет	6,691	0,4%	20,644	1,2%	27,335	0,8%
28	Індонезія	14,618	0,9%	10,461	0,6%	25,079	0,7%
29	Сербія	8,724	0,5%	11,698	0,7%	20,422	0,6%
30	Нігерія	10,937	0,6%	8,961	0,5%	19,898	0,6%

- Угорщини (1166 млн дол. США).
- Найбільше товарів та послуг імпортовано з:
- Німеччини (4651,2 млн дол. США);
- Польщі (2827,1 млн дол. США);
- Франції (1621 млн дол. США);
- Італії (1388,8 млн дол. США) [1].

Отже, Україна та ЄС продовжують поглиблювати свої зв'язки в економічному секторі та зміцнювати торгівельне партнерство.

ЄС – об'єднання європейських країн, яке має високі показники ВВП та ВВП на душу населення. ЄС є одним із найбільших економічних партнерів різних країн світу. Однією з актуальних проблем для ЄС є економічна диференціація країн-членів. Співробітництво ЄС та України в економічній та торгівельній сферах поглиблюється. Нині ЄС є одним із найбільших торгівельних партнерів України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>.
2. The main directions of EU policy [Electronic resource]. – Access mode : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/252/9.pdf>.
3. The economy of the European Union in 2016 increased by 1.9% [Electronic resource]. – Access mode : https://dt.ua/ECONOMICS/ekonomika-yevrosoyuzu-u-2016-roci-zroslo-na-1-9-231808_.html.
4. European Commission. Eurostat [Electronic resource]. – Access mode : <http://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home>.
5. Russia left the top three EU trade partners [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.forbes.ru/news/316999-rossiya-pokinula-troiku-krupneishikh-torgovykh-partnerov-es>.
6. European Commission Trade Policy Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) [Electronic resource]. – Access mode : <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/>.